

Motion till riksdagen

1989/90:Jo87

av Ulla Pettersson och Gunhild Bolander (s, c)

med anledning av prop. 1989/90:146

Livsmedelspolitiken

I Gotlands län försörjer sig ca 15 % av den arbetande befolkningen direkt inom jord- och skogsbruk. Inom livsmedelsindustrin och andra kringnäringar direkt hänförliga till jordbruksnäringen arbetar ytterligare ca 20 %. Det är en unikt hög andel jämfört med landet i övrigt. Den omställning av det svenska jordbruket som föreslås i proposition 1989/90:146 skulle således få större konsekvenser för Gotland än något annat län. Samtidigt är möjligheterna till annan sysselsättning begränsade, dels av den mångåriga inriktningen på jordbruk och dess förädlingsindustri, dels av att naturliga förutsättningar för dagpendling över länsgränsen saknas.

Det finns således starka skäl att ta hänsyn till Gotlands situation i samband med en avreglering av jordbruket. I andra delar av landet har vid många tillfällen särskilda stödinsatser gjorts då arbetsmarknaden kraftigt påverkats av olika skäl. Gotland står nu inför en liknande situation om omställningen av jordbruket får sitt genomslag fullt ut.

Förutom dessa direkt sysselsättningspolitiska skäl till särskilda insatser för Gotlands län finns anledning att skydda det öppna landskapsom bland annat ger underlag till en annan av Gotlands viktiga näringar, turismen. De satsningar på landskapsvårdande åtgärder som föreslås i propositionen kan inte fylla behovet av stöd för fortsatt gotländskt lantbruk. Mycket av den specifikt gotländska landskapsbildningen är en följd av betesdrift. Fårbetets stora roll kan i det sammanhanget inte förbises. Särskilt gäller detta strand och hedmark.

Mjök- och köttproduktion är de dominerande produktionsgrenarna på Gotland. Ur såväl sysselsättnings- som miljösynpunkt har de utomordentligt stor betydelse. Av Gotlands åkermark utnyttjas omkring 40 % till odling som underlag för mjök- och köttproduktion. Vallodlingen begränsar även växtnäringssläckaget betydligt från den gotländska åkermarken som till stor del består av tunna, lättgenomsläppliga jordar. Den sockerbetsodling och sockerproduktion som på Gotland liksom på Öland stöds av regionalpolitiska skäl hänger nära samman med animalieuppfödningen genom att biprodukter från sockertillverkningen används som foder.

Den gotländska livsmedelsindustrin är till stor del inriktad på att ta hand om animalieprodukter. Relativt nya anläggningar för slakt och styckning och för mejeriprodukter tar i dag emot den gotländska produktionen. De är anpassade till en snarast högre produktion än dagens och skulle med ett mins-

kat underlag inte kunna utnyttjas rationellt. Då produktionsområdet är naturligt begränsat skulle hela den gotländska livsmedelsindustrin vara i fara vid en minskad råvarumängd. Därmed riskeras en tredjedel av den gotländska industrin.

Mot. 1989/90
Jo87

De skäl som här framförts bör vara fullt tillräckliga för att motivera någon form av insatser till stöd för mjölk- och köttproduktion på Gotland i fortsättningen. Även färnärningen som av hävd har en stark ställning på Gotland men på grund av bristande lönsamhet halverats under de två senaste årtiondena bör komma ifråga i detta avseende. Det bör ankomma på utskottet att närmare fastställa formerna för ett sådant stöd, inom ramen för stödet till mjölk- och köttproduktion.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av insatser för att bevara mjölk- och köttproduktion inklusive fårproduktion och därmed livsmedelsindustri på Gotland.

Stockholm den 8 maj 1990

Ulla Pettersson (s)

Gunhild Bolander (c)